

REGISTRÁCIA VEREJNÝCH ZBIEROK

Podmienky vykonávania verejnej zbierky s účinnosťou od 1. júla 2014 ustanovuje zákon NR SR č. 162/2014 Z. z. o verejných zbierkach, ktorý nahradil zákon č. 63/1973 Zb. o verejných zbierkach a o lotériách a iných podobných hrách v znení neskorších predpisov a vyhlášku Ministerstva vnútra Slovenskej republiky č. 64/1973 Zb., ktorou sa vykonávali niektoré ustanovenia zákona.

Cieľom zákona schváleného NR SR dňa 27.05.2014 je predovšetkým výrazné zvýšenie transparentnosti pri vykonávaní verejných zbierok a pri využití čistého výnosu verejnej zbierky na určený všeobecne prospešný účel. Nová úprava vychádza predovšetkým z analýz a praktických skúseností, podnetov mimovládnych neziskových organizácií vykonávajúcich verejné zbierky v SR, ako aj zo skúseností niektorých štátov EÚ, v ktorých existuje povolovací systém verejnej zbierky štátom.

Podmienky vykonávania verejnej zbierky

Verejnú zbierku môžu organizovať len právnické osoby ustanovené zákonom na všeobecne prospešný účel po platnom zápise do registra verejných zbierok

- občianske združenia,
- neziskové organizácie poskytujúce všeobecne prospešné služby,
- neinvestičné fondy,
- nadácie,
- Slovenský Červený kríž,
- záujmové združenia právnických osôb,
- účelové zariadenia cirkví a náboženských spoločností,
- organizácie s medzinárodným prvkom a
- združenia obcí.

Register verejných zbierok vedie Ministerstvo vnútra SR ako verejný zoznam, do ktorého sa zapisujú zákonom ustanovené údaje Ministerstvo vnútra SR a okresné úrady.

Na vykonávanie verejnej zbierky sú právnické osoby povinné zriaďovať osobitný účet, na ktorom sa budú zhromažďovať príspevky tvoriace hrubý výnos zbierky, a prostredníctvom ktorého sa budú vykonávať všetky úhrady spojené s použitím čistého výnosu zbierky.

Náklady zbierky nesmú presiahnuť 25 % z hrubého výnosu zbierky.

Vymedzenie pojmov

Zbierkou je získavanie a zhromažďovanie dobrovoľných finančných príspevkov od vopred neurčeného okruhu prispievateľov na vopred určený všeobecne prospešný účel alebo individuálne určenú humanitárnu pomoc pre fyzickú osobu alebo skupinu fyzických osôb, ktoré sa ocitli v núdzi, ohrození života alebo potrebujú naliehavú pomoc pri postihnutí živelnou pohromou.

Všeobecne prospešným účelom sa rozumie rozvoj a ochrana duchovných hodnôt, ochrana ľudských práv, ochrana a tvorba životného prostredia, zachovanie prírodných a kultúrnych hodnôt, ochrana zdravia, rozvoj sociálnych služieb, vedy, vzdelania a telovýchovy, rozvoj dobrovoľníckej činnosti, rozvojová spolupráca a humanitárna pomoc, obhajoba práv znevýhodnených skupín fyzických osôb, podpora práce s deťmi.

Hrubým výnosom zbierky sú príspevky získané zbierkou, vrátane úrokov z vkladov príspevkov na osobitnom účte v banke.

Čistým výnosom zbierky je suma príspevkov po odpočítaní nákladov zbierky od hrubého výnosu zbierky.

Nákladmi zbierky sú skutočne vynaložené náklady spojené s materiálno-technickým a organizačným zabezpečením zbierky, náklady spojené so správou a zisťovaním spôsobu použitia čistého výnosu.

Zbierku možno vykonávať len nasledovnými spôsobmi alebo ich kombináciou:

1. zasielaním príspevkov na osobitný účet,
2. zasielaním darcovských správ SMS alebo volaním na skrátené číslo,
3. zbieraním do stacionárnych alebo prenosných pokladničiek,
4. predajom predmetov, ak je príspevok zahrnutý v ich cene,
5. predajom vstupeniek na kultúrne, športové alebo iné verejné podujatia usporadúvané na získanie príspevkov, ak je príspevok zahrnutý v cene vstupeniek.

Zbierku možno vykonávať najdlhšie jeden rok s výnimkou zbierky do prenosných pokladničiek, ktorú možno vykonávať najdlhšie 14 po sebe nasledujúcich dní v kalendárnom roku. Jednoročnú lehotu možno z dôvodu osobitného zreteľa predĺžiť o ďalší rok.

Zbierku formou výberu do pokladničiek, predajom predmetov a vstupeniek je možné vykonávať na verejných priestranstvách a v priestoroch právnických osôb prístupných verejnosti, ak vlastní, nájomca alebo správca nehnuteľnosti dá na to písomný súhlas. Zbierku možno vykonávať aj v priestoroch vo vlastníctve fyzických osôb po ich súhlase.

Ak sa vykonáva zbierka zasielaním darcovských správ SMS prostredníctvom podniku alebo volaním na skrátené číslo, právnická osoba bezodkladne oznámi správne mu orgánu telefónne číslo na zasielanie darcovských správ SMS alebo pre volanie na skrátené číslo na účely zápisu do registra zbierok. Do hrubého výnosu zbierky sa zahŕňa výška príspevku z darcovskej správy SMS, alebo z volania na skrátené číslo a tieto príspevky musia byť odvedené na osobitný účet do 90 dní odo dňa ukončenia zbierky.

Ak sa vykonáva zbierka zbieraním do stacionárnych pokladničiek alebo do prenosných pokladničiek, je právnická osoba vykonávajúca zbierku povinná zabezpečiť pokladničky proti násilnému otvoreniu a proti odcudzeniu vložených príspevkov. Právnická osoba je povinná pokladničku označiť názvom právnickej osoby vykonávajúcej zbierku, nápisom "Verejná zbierka", registrovým číslom zbierky a názvom správneho orgánu, ktorý zbierku zapísal do registra zbierok. Ak je viac pokladničiek, uvedie sa aj evidenčné číslo pokladničky. Právnická osoba vykonávajúca zbierku otvorí pokladničky do 15 dní odo dňa ukončenia zbierky. O otvorení pokladničky sa vyhotoví zápisnica, ktorá obsahuje názov právnickej osoby, číslo právoplatného rozhodnutia o zápise zbierky do registra zbierok s uvedením správneho orgánu, ktorý rozhodnutie vydal, dátum vykonávania

zbierky, názov obce, v ktorej sa zbierka vykonala, celkovú sumu získaných príspevkov, meno, priezvisko a podpis najmenej dvoch poverených fyzických osôb, ktoré dovŕšili osemnásť rok svojho veku a majú spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu. Ak je viac pokladničiek, v zápisnici o otvorení pokladničky sa uvedie aj evidenčné číslo pokladničky. Právnická osoba je povinná takto získané príspevky do piatich dní odo dňa otvorenia pokladničky vložiť na osobitný účet.

Ak sa vykonáva zbierka predajom predmetov, v cene ktorých je započítaný príspevok, vyznačí sa na nich zreteľne výška tohto príspevku. Ak to nie je možné alebo účelné, oznámi právnická osoba ešte pred vykonávaním zbierky výšku príspevku na viditeľnom mieste, kde sa takéto predmety predávajú. Právnická osoba ďalej vyvesí v priestore, kde sa takéto predmety predávajú, oznámenie, v ktorom uvedie, kto zbierku vykonáva, číslo právoplatného rozhodnutia o zápise zbierky do registra zbierok, dátum začatia a dátum ukončenia zbierky, účel zbierky a výšku príspevku. Ak sa vykonáva zbierka predajom predmetov, vedie právnická osoba evidenciu o predmetoch určených na tento predaj. Do hrubého výnosu zbierky sa započíta výška príspevku z predaja predmetu. Právnická osoba je povinná takto získané príspevky za každý kalendárny mesiac trvania zbierky vložiť na osobitný účet do 15. dňa nasledujúceho kalendárneho mesiaca.

V prípade získavania príspevkov usporadúvaním kultúrneho podujatia, športového podujatia alebo iného verejného podujatia uvedie právnická osoba na vstupenkách výšku príspevku a číslo vstupenky. Právnická osoba ďalej vyvesí v priestore, kde sa takéto vstupenky predávajú, oznámenie, v ktorom uvedie, kto zbierku vykonáva, číslo právoplatného rozhodnutia o zápise zbierky do registra zbierok, dátum začatia a dátum ukončenia zbierky a účel zbierky. Ak sa vykonáva zbierka predajom vstupeniek na kultúrne podujatie, športové podujatie alebo iné verejné podujatie usporadúvané na účel získavania príspevkov, vedie právnická osoba evidenciu o vstupenkách určených na predaj. Do hrubého výnosu zbierky sa započíta výška príspevku z predaja vstupenky. Právnická osoba je povinná takto získané príspevky za každý kalendárny mesiac trvania zbierky vložiť na osobitný účet do 15. dňa nasledujúceho kalendárneho mesiaca.

Orgánom štátnej správy oprávneným na zápis verejných zbierok do registra zbierok je:

- okresný úrad, ak sa má zbierka vykonať v jeho územnom obvode
- ministerstvo vnútra, ak sa má zbierka vykonať na území presahujúcom územný obvod okresného úradu,
- ministerstvo vnútra po predchádzajúcom súhlasnom stanovisku Ministerstva zahraničných vecí a európskych záležitostí Slovenskej republiky, ak sa má aspoň časť výnosu použiť mimo územia SR.

Verejná zbierka vykonávaná zasielaním príspevkov na osobitný účet a zasielaním darcovských správ SMS alebo volaním na skrátené číslo sa koná na celom území SR, preto jej zápis do registra vykonáva Ministerstvo vnútra SR.

Konanie o registrácii

Konanie o registrácii zbierky sa začína dňom, keď bol príslušnému správnomu orgánu doručený návrh na registráciu zbierky

Návrh musí obsahovať:

- a) názov, sídlo, IČO, meno a priezvisko štatutárneho orgánu alebo mená a priezviská členov štatutárneho orgánu právnickej osoby a webové sídlo právnickej osoby,
- b) meno, priezvisko a adresu trvalého pobytu osoby zodpovednej za vykonávanie zbierky,
- c) územie, na ktorom sa zbierka bude vykonávať
- d) účel zbierky a názov zbierky, ak sa má používať; názov zbierky sa musí líšiť od názvu zbierky, ktorá už je zaregistrovaná,
- e) dátum začatia a dátum ukončenia zbierky podľa spôsobov vykonávania zbierky,
- f) názov banky alebo pobočky zahraničnej banky a číslo osobitného účtu,
- g) určenie výšky príspevku z ceny predmetov, vstupeniek, zasielaných darcovských správ prostredníctvom služby krátkych správ SMS (ďalej len „darcovská správa SMS“) alebo volaní na skrátené číslo služby so špeciálnym očíslovaním prostredníctvom telekomunikačného operátora (ďalej len „skrátené číslo“),
- h) územie použitia výnosu zbierky.

Ak návrh obsahuje predpísané údaje, príslušný správny orgán vydá rozhodnutie o zápise zbierky do registra zbierok do 15 dní odo dňa začatia konania, ak nie je dôvod na odmietnutie zápisu alebo zastavenie konania.

Správny orgán rozhodne o odmietnutí zapísať zbierku do registra zbierok, ak jej účel je v rozpore s § 2 ods. 2 zákona o zbierkach, alebo ak Ministerstvo zahraničných vecí a európskych záležitostí Slovenskej republiky zaujalo zamietavé stanovisko

Ak návrh podala právnická osoba, ktorej správny orgán uloží pokutu podľa tohto zákona a táto nebola uhradená, podľa právoplatného rozhodnutia o uložení pokuty, správny orgán nezapíše zbierku do registra počas 24 mesiacov odo dňa, do ktorého mala byť pokuta uhradená. V tomto prípade správny orgán konanie zastaví a lehotu, po ktorú nemožno zbierku zapísať do registra, vyznačí v spise.

Register zbierok

Register zbierok je informačný systém verejnej správy, ktorého správcom je ministerstvo. Register zbierok je verejný zoznam. Údaje zapísané v registri zbierok ministerstvo zverejňuje na svojom webovom sídle.

Vyúčtovanie zbierky

Právnická osoba vykonávajúca zbierku je povinná do 90 dní odo dňa ukončenia zbierky predložiť správne orgánu predbežnú správu zbierky, ktorá obsahuje:

- a) prehľad vykonávania zbierky,
- b) prehľad hrubého výnosu zbierky podľa spôsobov vykonávania zbierky, a
- c) bankové výpisy z osobitného účtu.

Právnická osoba vykonávajúca zbierku je povinná do 12 mesiacov odo dňa ukončenia zbierky predložiť správne orgánu záverečnú správu zbierky v rozsahu písmena a/ a b/. Záverečná správa zbierky obsahuje:

- a) prehľad nákladov zbierky,
- b) prehľad použitia čistého výnosu zbierky na jej účel,

- c) doklady preukazujúce náklady zbierky,
- d) doklady preukazujúce použitie čistého výnosu zbierky.

Správny orgán vyhodnotí predbežnú a záverečnú správu zbierky do 30 dní od ich doručenia. Ak predbežná správa zbierky alebo záverečná správa neobsahuje doklady preukazujúce náklady zbierky a použitia čistého výnosu zbierky správny orgán vyzve právnickú osobu na ich doplnenie do 15 dní odo dňa doručenia výzvy. Právnická osoba je povinná zverejniť na svojom webovom sídle predbežnú správu zbierky s prehľadom vykonávania zbierky a prehľadom hrubého výnosu zbierky podľa spôsobov vykonávania zbierky a záverečnú správu zbierky s prehľadom nákladov zbierky a prehľadom použitia čistého výnosu zbierky na jej účel v ustanovených lehotách, a to počas aspoň 12 mesiacov.

Kontrola

Na kontrolu nad vykonávaním zbierok je príslušný správny orgán, ktorý preveruje, či sa zbierka vykonáva alebo bola vykonaná v súlade s údajmi uvedenými v registri zbierok a s týmto zákonom. Správny orgán môže vykonať kontrolu dokladov záverečnej správy zbierky v sídle právnickej osoby. Právnická osoba je povinná predložiť doklady potrebné na vykonanie kontroly na výzvu správneho orgánu. Ministerstvo môže poveriť príslušný okresný úrad na vykonanie kontroly zbierky. Okresný úrad zašle ministerstvu správu o výsledku kontroly do 15 dní od jej ukončenia. Právnická osoba je povinná predložiť správnemu orgánu doklady záverečnej správy zbierky do 10 dní od doručenia jeho žiadosti.

Sankcie

Za nedodržanie ustanovení zákona je možné právnickej osobe uložiť pokutu od 100 do 1000 eur, pričom sa prihliada na povahu, závažnosť, spôsob či následky spáchaného deliktu.

Správnym deliktom je ak právnická osoba:

- a) vykonáva zbierku bez zápisu do registra zbierok,
- b) vykonáva zbierku bez predĺženia jej zápisu v registri zbierok podľa § 7 ods. 4,
- c) nepoverí vykonávaním zbierky fyzické osoby podľa § 7 ods. 7,
- d) neoznami telefónne číslo na zasielanie darcovských správ SMS alebo skrátené číslo podľa § 8,
- e) nezabezpečí a neoznačí pokladničky podľa § 9 ods. 1,
- f) poruší niektorú z povinností ustanovených v § 10 alebo § 11,
- g) pokračuje vo vykonávaní zbierky po zániku jej účelu v rozpore s § 12,
- h) nepredloží predbežnú správu zbierky a záverečnú správu zbierky v lehotách podľa § 13 ods. 1 a 3,
- i) nezverejní na svojom webovom sídle predbežnú správu zbierky a záverečnú správu zbierky podľa § 13 ods. 5,
- j) nepoužije čistý výnos zbierky na účel zapísaný v registri zbierok,
- k) nepredloží doklady potrebné ku kontrole podľa § 14,
- l) nesplní povinnosť podľa § 17 ods. 2.

Poplatky

Zápis

- a) verejnej zbierky do registra verejných zbierok vykonávanej na celom území SR 20 eur
- b) verejnej zbierky do registra verejných zbierok vykonávanej v územnom obvode
okresného úradu 5 eur
- c) predĺženia vykonávania verejnej zbierky do registra verejných zbierok 10 eur